

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 188/2010-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 25. januára 2011 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti spoločnosti R., a. s., K., zastúpenej advokátom JUDr. D. B., K., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 SŽ 64/2009 z 11. marca 2010 takto

r o z h o d o l :

Základné právo spoločnosti R., a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 SŽ 64/2009 z 11. marca 2010 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 188/2010-13 z 12. mája 2010 prijal na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti R., a. s., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. D. B., K., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 SŽ 64/2009 z 11. marca 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«Počnúc 7. 4. 2008 prebieha v poisťovni R. a. s. dohľad na mieste, ktorý sa začal na základe poverenia Ing. M. B. č. ODO-3548/2008 z 14. 3. 2008. Účelom je zistenie skutkového stavu v poisťovni a jeho konfrontácia so stavom právnym. V súlade s ust. § 5 ods. 2 zákona o dohľade (zák. č. 747/2004 Z. z. ďalej v texte len „zákon o dohľade“) patrí útvár dohľadu nad finančným trhom do riadiacej pôsobnosti viceguvernéra N. ktorým je Ing. M. B. Poverením zo dňa 16. 6. 2007 bol výkonom dohľadu nad poisťovňou poverený JUDr. P. K. Poverením č. ODO-3548/2008 z 14. 3. 2008 boli výkonom dohľadu na mieste poverení aj zamestnanci N. Mgr. E. P., Ing. J. F. a Ing. H. P. Poverením č. ODO-11883/2008 z 30. 7. 2008 bola výkonom dohľadu na mieste poverená JUDr. L. H.

Pochybnosť o nezaujatosti týchto osôb vznikla na základe postojov a názorov menovaných osôb, ktoré boli prezentované v materiále nazvanom ako „Informácia pre OPK o rozsahu rizika spojenom so zmenami v poisťných zmluvách“ zo dňa 11. 5. 2009. V tomto materiále tieto osoby mimo zákonom predpísanej formy, t. j. nie vo forme Protokolu z výkonu o dohľade na mieste, a bez akéhokoľvek predchádzajúceho procesu či vyjadrenia žalobcu vyslovili kategorické názory a závery o jednotlivých činnostiach poisťovne, ktoré sú predmetom prebiehajúceho dohľadu na mieste, čím prejudikovali záver dohľadu na mieste ešte pred tým, než bol výkon dohľadu na mieste ukončený. Závery formulované v tejto „Informácii“ sú jednoznačne negatívne voči žalobcovi, mimo právomoc orgánu dohľadu, v rozpore s realitou, bez akejkoľvek neustrannosti a objektivity, ale najmä bez opory

vo vykonanom dohľade na mieste. Tento materiál bol vypracovaný ako dôkaz za účelom sankcionovania poisťovne v konaní OPK-7151/2009, nebol žalobcovi riadne doručený a o jeho obsahu, a teda aj o dôvodoch zaujatosti sa žalobca dozvedel až dňa 24. 7. 2009 prostredníctvom svojho právneho zástupcu.

Namietaný subjekt Ing. M. B. tento materiál využil ako dôkaz v konaní OPK-7151/2009, s týmto materiálom sa stotožnil a v dôsledku toho výrazne obmedzil slobodu podnikania žalobcu, a teda názory Ing. M. B. sú totožné s názormi vyššie menovaných osôb ako autorov tohto materiálu.

Žalobca v súlade s ust. § 7 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade podal voči osobe Ing. M. B. námietku zaujatosti, ktorou požiadal o vylúčenie Ing. M. B. z výkonu dohľadu na mieste, ako aj z akéhokoľvek výkonu dohľadu na diaľku nad sťažovateľom. Dôvody zaujatosti Ing. M. B. uviedol žalobca v podanej námietke zo dňa 27. 7. 2009, pričom išlo o závažné dôvody, ktoré samostatne, alebo v spojení odôvodnene vyvolávajú pochybnosť o jeho nezaujatosti voči dohliadanému subjektu...

B. ako príslušný orgán podľa § 7 ods. 5 zák. č. 747/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov o námietke zaujatosti rozhodla rozhodnutím GUV-1/2009-80 zo dňa 7. augusta 2009 tak, že námietku zamietla...

Sťažovateľ v zákonom ustanovenej lehote rozhodnutie B. č. GUV-1/2009-80 napadol žalobou proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Sťažovateľ sa žalobou domáhal vyslovenia nezákonnosti rozhodnutia B. č. GUV-1/2009-80 a jeho zrušenia...

Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 11. marca 2010 konanie o sťažovateľovej žalobe zastavil, lebo „zistil, že napadnuté rozhodnutie ako individuálny správny akt nebolo vydané v administratívnom konaní a nejde o individuálny správny akt, ktorým by bolo rozhodnuté vo veci samej. Ide o procesné rozhodnutie vydané v rámci výkonu dohľadu žalovaného na mieste podľa § 5 ods. 1 písm. a) zák. č. 747/2004 Z. z. Ide o procesné rozhodnutie, ktoré v zmysle § 248 písm. a) O. s. p. súd nepreskúma...“ Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné...

Predmetom konania pred ústavným súdom je posúdenie ústavnosti odmietnutia prístupu k súdu a s ním spätéj súdnej ochrany sťažovateľovi v dôsledku zastavenia konania

rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. 3 Sž 64/2009 z dôvodu vylúčenia preskúmateľnosti označeného rozhodnutia správneho orgánu podľa § 248 písm. a) OSP...

Námietku zaujatosti podľa zák. č. 747/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov možno vzniesť podľa dvoch ustanovení tohto zákona v dvoch rozdielnych právnych režimoch.

Prvé je ustanovenie § 7 pre výkon dohľadu na mieste. O námietke zaujatosti podľa § 7 rozhoduje nadriadený osobe, ktorej zaujatosť sa namietla. Proti rozhodnutiu o vylúčení z výkonu dohľadu na mieste alebo zamietnutí námietky zaujatosti nemožno podať opravný prostriedok (§ 7 ods. 5 posledná veta).

Druhé ustanovenie oprávňujúce na podanie námietky zaujatosti určuje § 14, ktorý v systematike zákona patrí do tretej časti pomenovanej Konanie pred N. Aj v tomto právnom režime zákon o dohľade nad finančným trhom určil, že o námietke zaujatosti rozhoduje nadriadený toho, proti komu námietka smeruje a ustanovil: „Proti rozhodnutiu o vylúčení z konania alebo o zamietnutí námietky zaujatosti nemožno podať opravný prostriedok.“ (§ 14 ods. 8 posledná veta).

Rozdielnosť právnych režimov uplatnenia námietky zaujatosti podľa § 7 a podľa § 14 zákona o dohľade nad finančným trhom spočíva v tom, že rozhodnutie o námietke zaujatosti podľa § 7 nemá povahu predbežného rozhodnutia a nemá ani povahu procesného rozhodnutia týkajúceho sa vedenia konania. Rozhodnutie podľa § 7 ods. 5 je osobitným rozhodnutím, ktoré svojou povahou je konečné a meritórne. Sťažovateľ uplatnil námietku zaujatosti podľa § 7 zákona o dohľade nad finančným trhom.

Súčasťou základného práva na spravodlivý proces je aj právo, aby správne orgány vykonávali svoju činnosť nestranne. To sa vzťahuje aj na N. pri výkone jej správnych právomocí vrátane výkonu dohľadu podľa zák. č. 747/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Ak je nestrannosť orgánu verejnej správy vážne spochybnená, ako sa to udialo v okolnostiach prípadu, a proti rozhodnutiu o námietke nie je prípustný opravný prostriedok, nepripustenie súdneho preskúmania rozhodnutia správneho orgánu je výrazným obmedzením práva na súdnu a inú právnu ochranu a v ňom implikovaného práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd SR namiesto toho, aby poskytol ochranu týmto právam sťažovateľa podliehajúcim ochrane podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR sa uspokojil s povrchným, formálnym, konštatovaním, že sťažovateľ síce namietol porušenie svojho základného práva,

ale ustanovenie § 248 písm. a) OSP bráni súdu poskytnúť ochranu právu uplatnenému sťažovateľom...

S účelom práva na prístup k súdu je zlučiteľný iba taký postup súdu, pri ktorom súd skutočne preskúma namietnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy z hľadiska dodržania uplatneného základného práva. V okolnostiach prípadu Najvyšší súd SR nesplnil povinnosť orgánu súdnej moci implikovanú v základnom práve na prístup k súdu. Namiesto toho nadradil formálnu ochranu ústavnosti nad materiálnu ochranu, čím spôsobil, že sťažovateľovi sa v okolnostiach prípadu nedostalo takej právnej ochrany, akú mu priznala ústava. Tým Najvyšší súd SR porušil základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy SR.»

Na základe uvedeného sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 SŽ 64/2009 z 11. marca 2010 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, aby namietané uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby jej priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88 €.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom č. k. KP 4/2010-49 z 10. júna 2010 vyjadril najvyšší súd, v ktorom uviedol, že „... zotrúva na svojom právnom názore, že rozhodnutie o námietke zaujatosti, vydané podľa § 7 ods. 5 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon), je možné právne kvalifikovať iba ako procesné rozhodnutie, ktorým sa v priebehu výkonu dohľadu rozhoduje o procesných právach (nie hmotných právach) a týka sa vedenia konania.

Najvyšší súd preto v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR v spojení s čl. 46 ods. 2 O. s. p. vykvalifikoval napadnuté rozhodnutie podľa § 248, písm. a) OSP ako procesné rozhodnutie týkajúce sa vedenia konania, ktoré súd nepreskúma. Uvedené rozhodnutie je na princípe generálnej klauzuly výslovne zákonom vylúčené zo súdneho prieskumu...

Z procesného rozhodnutia o námietke zaujatosti účastníkovi konania pritom nevyplýva dostatočne významná materiálna ujma, aby vec bola ihneď predkladaná

správnemu súdu. Okrem iného je takýto účastník chránený inštitútom konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP...

Pokiaľ sťažovateľka rozlišuje medzi uplatnením námietky zaujatosti podľa § 7 a podľa § 14 zákona č. 747/2004 Z. z. medzi nimi je zásadný rozdiel iba s v tom, že námietka zaujatosti podľa § 7 zákona č. 747/2004 Z. z. sa uplatňuje pri dohľade na mieste a námietka zaujatosti podľa § 14 cit. zákona v konaní pred N. Inak v znení predmetných ustanovení z hľadiska preskúmateľnosti rozhodnutí o námietke zaujatosti podľa názoru najvyššieho súdu nie je rozdiel. Ani v jednom prípade nemožno proti rozhodnutiu o vylúčení alebo zamietnutí námietky zaujatosti podať opravný prostriedok (§ 7 ods. 5 veta piata a § 14 ods. 8 veta druhá zákona č. 747/2004 Z. z.), čo samé o sebe ešte neznamená, že nejde o procesné rozhodnutie.

Otázka zaujatosti je nepochybne jedným z kľúčových bodov práva na spravodlivý proces a rozhodovanie o vylúčení pre zaujatosť má špecifickú povahu. Ak by sa orgán rozhodujúci o vylúčení dostatočne nezaoberal námietkou zaujatosti osoby, poverenej výkonom dohľadu, vznesenou účastníkom konania či osobou, zúčastnenou na konaní, resp. by o nej rozhodol nezákonným spôsobom, zaťažil by tak konanie vadou, ktorá by mohla mať za následok nezákonné rozhodnutie o veci samej. Preto ani v danej veci v prípade nespokojnosti s rozhodnutím vo veci samej sťažovateľka v konečnom dôsledku nezostane bez súdnej ochrany.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti nevyhovel a vo veci vyhlásil nález, že základné práva sťažovateľky porušené neboli.“

Najvyšší súd v podaní z 10. júna 2010 uviedol, že netrvá na verejnom ústnom pojednávaní vo veci. Na základe vyjadrenia právneho zástupcu sťažovateľky doručeného ústavnému súdu 6. júla 2010, z ktorého vyplýva, že sťažovateľka „trvá na ústnom prejednaní veci“, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť prerokoval na ústnom pojednávaní konanom 25. januára 2011, ktorého sa zúčastnil právny zástupca sťažovateľky – JUDr. D. B. Predseda najvyššieho súdu listom č. KP 4/2010-49 z 11. januára 2011 ospravedlnil svoju neúčasť.

Zástupca sťažovateľky v závere uviedol:

„Záverom by som dodal jednu ešte možno skutočnosť a to tú, že pokiaľ sa jedná o argumentáciu najvyššieho súdu, a teda, že v danom prípade sa jedná o rozhodnutie, ktoré nie je konečné, a teda z tohto dôvodu by nemalo podliehať vlastne súdnemu prieskumu, mám na mysli teda rozhodnutie N., chcel by som podotknúť, že do dnešného dňa a máme vlastne január roku 2011, v predmetnej veci v konaní pred N. nebolo prijaté žiadne rozhodnutie, ktoré by malo povahu konečného rozhodnutia, a ktoré akýmkoľvek spôsobom by mohol v podstate môj mandát napadnúť, a teda postupovať tak, ako to mal na mysli najvyšší súd vo svojich námietkach, pokiaľ teda tvrdil, že rozhodnutie, ktoré bolo pôvodne napádané, nepodlieha súdnemu prieskumu. Mám za to, že aj táto skutočnosť svedčí o tom, že takéto rozhodnutie, nejaké konečné a následné v tejto veci už ani nebude vydané, pretože jednoducho ani žiaden právny predpis o žiadnom takom ďalšom konečnom rozhodnutí nehovorí. Máme za to, že samotné rozhodnutie, ktoré bolo predmetom konania pred najvyšším súdom, a ktoré teda podľa nášho názoru nebolo riadne preskúmané, bolo tým konečným rozhodnutím. Ďakujem.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmavanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sž 64/2009 z 11. marca 2010, ku ktorému malo dôjsť „*nesprávnym postupom pri uplatnení zákona v správnom súdnictve*“. Sťažovateľka tvrdila, že najvyšší súd v konaní o jej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia B. (ďalej len „n.“) č. GUV-1/2009-80 zo 7. augusta 2009 (o zamietnutí námietky zaujatosti Ing. M. B.) namiesto toho, aby poskytol ochranu jej základnému právu na „prejednanie veci pred nezávislým a nestranným orgánom“ podliehajúcemu čl. 46 ods. 1 ústavy, konanie o jej žalobe podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku zastavil, čím nadradil formálnu ochranu ústavnosti nad materiálnu ochranu.

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sž 64/2009 z 11. marca 2010 vyplýva:

„Podľa najvyššieho súdu rozhodnutie o námietke zaujatosti podľa § 7 ods. 5 zák. č. 747/2004 Z. z. sa netýka základných práv a slobôd. N. v tomto prípade vykonáva dohľad na mieste nad žalobcom podľa zák. č. 747/2004 Z. z.

N. dohľadom zisťuje súlad skutočného stavu kontrolovaných záležitostí so stavom ustanoveným v právnych predpisoch, prípadne v interných normatívnych aktoch, príčiny nesúladu tohto stavu, ako aj zodpovednosť príslušných subjektov. Vykonávaním dohľadu na mieste N. nejde o prípad, kedy by sa žalobca domáhal svojho práva na inom orgáne v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, preto nemôže byť ani porušené jeho právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom orgáne Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazujúc na uvedené dospel k záveru, že predmet konania nemožno vyhodnotiť ako rozhodnutie správneho orgánu v zmysle ustanovenia § 244 ods. 3 O. s. p. a preto konanie podľa § 250d ods. 3 O. s. p. zastavil,

pretože žaloba bola podaná proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom.“

Ústavný súd sa v posudzovanom prípade zaoberal otázkou, či najvyšší súd mal dôvod zaoberať sa v žalobe uvedenou argumentáciou sťažovateľky týkajúcou sa porušenia jej práva na „prejednanie veci pred nezávislým a nestranným orgánom“, teda n., rozhodnutie ktorej posúdil podľa § 248 písm. a) OSP ako také, ktoré je ex lege vylúčené zo súdneho prieskumu.

Z odôvodnenia najvyššieho súdu vyplýva, že napadnuté rozhodnutie n., ktorým bola zamietnutá námietka zaujatosti, nie je rozhodnutím podľa § 244 ods. 3 OSP, pretože ním nebolo zasiahnuté do hmotných subjektívnych práv sťažovateľky, a predmetné rozhodnutie preto nie je preskúmateľné v správnom súdnictve, keďže v správnom súdnictve sa nepreskúmajú postupy správneho orgánu, ktorými neboli priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy, alebo povinnosti fyzických a právnických osôb. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že nie každé rozhodnutie správneho orgánu má povahu individuálneho správneho aktu. Rozhodnutie o vylúčení pracovníka správneho orgánu, keďže má povahu úkonu, ktorým sa upravuje postup správneho orgánu posúdil najvyšší súd ako rozhodnutie procesnej povahy. V žiadnom prípade nejde o rozhodnutie meritórne, ktoré by zasahovalo priamo do subjektívnych práv sťažovateľky ako dohliadaného subjektu. Takáto klasifikácia je podľa názoru ústavného súdu v súlade s teóriou správneho práva a aj súčasnou judikatúrou najmä českého Najvyššieho správneho súdu, ktorú si osvojil aj najvyšší súd. Samotný zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o dohľade nad finančným trhom“) v § 6 ods. 5 uvádza, že na námietku zaujatosti sa nevzťahujú ustanovenia o konaní pred n. podľa tohto zákona a osobitných zákonov, ani všeobecné predpisy o správnom konaní. Nemožno ho považovať za rozhodnutie vydávané v správnom konaní a samostatne ho nemožno napadnúť opravným prostriedkom.

Rozhodnutie o vylúčení alebo nevyhlúčení pracovníka správneho orgánu z konania vo veci má zmysel, ak ide o postup, ktorý predchádza rozhodnutiu vo veci samej, teda k prijatiu individuálneho správneho aktu hmotnoprávnej povahy. Len v tom prípade je

podľa názoru ústavného súdu splnená podmienka na podanie žaloby k príslušnému súdu a napadnutie skutočnosti, že vo veci rozhodovala zaujatá osoba.

Ústavný súd k veci dodáva, že v rámci výkonu dohľadu vo verejnej správe samotní pracovníci poverení týmto výkonom ani nevydávajú rozhodnutia, ktoré možno posúdiť ako individuálny správny akt hmotnoprávnej povahy. V zmysle § 8 ods. 2 písm. c) zákona o dohľade nad finančným trhom vyhotovujú osoby poverené výkonom dohľadu písomný protokol o vykonanom dohľade na mieste, príp. vyhotovujú priebežné alebo čiastkové protokoly. Ide o zápis skutkových zistení vyplývajúcich z vykonaného dohľadu, a nie o rozhodnutia, ktorými by sa záväzne určovali práva a povinnosti dohliadaného subjektu. O rozhodnutí zasahujúcim do práv dohliadaného subjektu možno uvažovať, len ak by sťažovateľke bola uložená konkrétna povinnosť. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie o vylúčení alebo nevyhlúčení pracovníka vykonávajúceho dohľad nie je natoľko závažné, aby ho bolo nevyhnutné preskúmať, pretože jeho výsledok nemôže relevantným spôsobom zasiahnuť do práv, právom chránených záujmov a povinností dohliadaných subjektov, je posúdenie rozhodnutia o námietke zaujatosti ako úkonu procesného, ktorý je ex lege vylúčený zo súdneho prieskumu, ústavne konformné.

Pokiaľ sťažovateľka poukazuje na nálezy ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 143/02 a III. ÚS 138/03 a ďalšie a zdôrazňuje, že napadnuté rozhodnutie priamo zasiahlo do jej práva na spravodlivý proces, ústavný súd uvádza, že rozhodnutie o námietke zaujatosti podľa § 7 ods. 5 zákona o dohľade nad finančným trhom sa netýka základných práv a slobôd. Pri vykonávaní dohľadu na mieste n. nejde o prípad, keď by sa sťažovateľka domáhala svojho práva na inom orgáne v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy.

Preto nemôže byť ani porušené jej právo domáhať sa práva na nezávislom a nestrannom orgáne Slovenskej republiky. S poukazom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že predmet konania nemožno vyhodnotiť ako rozhodnutie správneho orgánu v zmysle ustanovenia § 244 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, a konanie zastavil, pretože žaloba bola podaná proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom.

Ako to z jeho rozhodnutia vyplýva, najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobou napadnuté rozhodnutie n. vo vzťahu k sťažovateľke zastavil. V každom prípade tento postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru (rozhodnutie n. treba považovať za procesné rozhodnutie) vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda najvyšší súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľky „*nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva*“. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Z dosiaľ uvedeného možno konštatovať, že zastavením konania o žalobe sťažovateľky nedošlo k odmietnutiu súdneho preskúmania jej žaloby, pretože k nej môže dôjsť v rámci žaloby o preskúmanie zákonnosti zásahu do práv sťažovateľky (podobne II. ÚS 393/2010-14, II. ÚS 458/2010-17).

Keďže ústavný súd vyslovil, že základné právo sťažovateľky porušené nebolo, je bez ďalšieho právneho významu skúmať ďalšie právne nároky sťažovateľky, ktoré sa viažu na úspech v konaní.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudcu Ľubomíra Dobríka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2011